

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžk/24/2017
Identifikačné číslo spisu: 2015200768
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2015200768.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: ALBATROS, spol. s r.o., so sídlom Mliečany 61, Dunajská Streda, IČO: 31 443 222, zastúpeného JUDr. Vlastimilom Petřekom, PhD., advokátom so sídlom Zátíšie 23, Sládkovičovo, proti žalovanému (sťažovateľovi): Colný úrad Trnava, so sídlom Piešťanská 3, Trnava, v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy, o kasačnej sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/161/2015-68 z 8. septembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/161/2015-68 z 8. septembra 2016 z r u š u j e a v e c v r a c i a krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutie správneho súdu

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „správny súd“ alebo „krajský súd“) uznesením č. k. 14S/161/2015-68 z 8. septembra 2016 podľa § 250 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „Správny súdny poriadok“) uložil žalovanému povinnosť, aby v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia rozhodol o žiadosti žalobcu z 02.06.2015 o uvoľnenie finančných prostriedkov, adresovanej Colnému úradu Trnava, pobočka Dunajská Streda v sume 13.552,09 eur, o žiadosti žalobcu z 02.06.2015 o uvoľnenie finančných prostriedkov adresovanej Colnému úradu Trnava, pobočka Dunajská Streda v sume 5.457,57 eur (I. výrok). Ďalej správny súd uložil žalovanému povinnosť doručiť správne súdu rozhodnutie uvedené vo výroku I. tohto uznesenia do 30 dní od jeho vydania (II. výrok). Správny súd podľa § 167 SSP priznal žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania (III. výrok).

2. V odôvodnení uznesenia správny súd uviedol, že predmetom konania je preskúmanie žalobcom namietanej nečinnosti žalovaného ako správneho orgánu.

3. Nečinnosť orgánu verejnej správy je definovaná v § 3 ods. 1 písm. d/ Správneho súdneho poriadku ako stav, keď orgán verejnej správy protiprávne nepokračuje v začatom administratívnom konaní, alebo

stav, keď orgán verejnej správy protiprávne z úradnej povinnosti nezačal administratívne konanie.

4. V danom prípade ide o stav, keď žalovaný nepokračoval v začatom administratívnom konaní a doteraz nerozhodol o žiadosti žalobcu o uvoľnenie finančných prostriedkov vo vzťahu k obchodným partnerom Technocomker Plusz Kft, Podmaniczky utca 57.2.em.14, HU 1064 Budapest z 02.06.2015, DATAGROUP PLUSZ Kft. Honvéd utca 1 1/2 HU 1054 BUDAPEST z 02.06.2015, ktoré poskytol ako ručenie za zabezpečenie DPH pri dovoze tovaru prepusteného do režimu voľný obeh s oslobodením od DPH, a to na základe Osvedčenia o schválení byť DPH ručiteľom č. 14SK580000Y000019 vydaným žalobcovi Colným úradom Trnava.

5. Správny súd z obsahu spisového materiálu zistil, že z oznámenia o výsledku prešetrenia sťažnosti Colného úradu Trnava č. 1300736/2015 z 19.08.2015 vyplýva, že sťažovateľ ALBATROS spol. s r.o., so sídlom Mliečany 61, 929 01 Dunajská Streda v zastúpení E. Y. J. J., advokátom so sídlom B. XXXX/XX, XXX XX R. podal sťažnosť proti postupu Colného úradu Trnava, pobočka Dunajská Streda na základe jemu doručenému Oznámeniu č. 696960/2015 z 03.06.2015. Colný úrad Trnava na základe zákona č. 333/2011 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva v nadväznosti na zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy v zmysle § 20 zákona o sťažnostiach oznámil žalobcovi výsledok prešetrenia sťažnosti, v zmysle ktorého sťažnosť sťažovateľa z 28.07.2015 je neopodstatnená z dôvodu, že nebolo zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov a ani interných riadiacich aktov.

6. Z pripojeného administratívneho spisu správny súd zistil, že Colný úrad Trnava žiadosťami o preverenie č. Odd. colné/977550/2015 z 19.06.2015 a č. Odd. colné/977868/2015 z 19.06.2015 požiadal Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, colná sekcia, odbor colný, na základe pochybností dodania tovaru v dokladoch o prevzatí tovaru špecifikovaných v žiadostiach v zmysle § 48b ods. 4 zák. č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „zákon o DPH“) o preverenie týchto dokladov - colné vyhlásenia číslo: JCD č. 0586110505280, 0586110505479, 0586110505496, 0586110505450, 0586110505488, 0586110505478, 0586110505476, 0586110505480, 0586110505491, 0586110505517.

7. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky žiadosťou o sprostredkovanie administratívnej spolupráce adresovanej FR SR, Sekcia daňová a colná, odbor boja proti podvodom, oddelenie CLO v súlade s nariadením Rady (EÚ) č. 904/2010 z 07.10.2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty a s odvolaním sa na list č. 1794/2011-1481 z 07.01.2011 žiadalo o sprostredkovanie administratívnej pomoci pri preverení dodania tovaru.

8. Colný úrad Trnava v žiadosti o prijatie opatrení z 06.09.2015 požiadal Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky o sprostredkovanie spolupráce s príslušnými colnými orgánmi s cieľom zabezpečiť riadne uplatňovanie colných predpisov v spoločnostiach: DATAGROUP PLUSZ Kft., Honvéd utca 8 1/2, 1054 Budapešť, Maďarská republika, IČ DPH: HU25102240.

9. Z odpovede z 23.12.2015, predloženej žalovaným na pojednávaní vyplýva, že FR SR, sekcia daňová a colná oznámila Colnému úradu Trnava, že Oddeleniu medzinárodnej administratívnej spolupráce v oblasti colníctva FR SR bola podľa nariadenia Rady (ES) č. 904/2010 z 07.10.2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty doručená čiastočná odpoveď príslušného zahraničného orgánu, v ktorej je uvedené, že maďarský kontrolný úrad zahájil kontrolu daňovníka dňa 03.08.2015, ale nakoľko sa nepodarilo kontaktovať daňovníka a preveriť dokumenty, kontrolný orgán začal novú kontrolu daňovníka za obdobie 04.11.2014 - 30.06.2015 a po prijatí odpovede zo zahraničia bude zaslaná konečná odpoveď.

10. Správny súd na základe vyššie uvedeného skonštatoval, že je preukázaný dôvod na uloženie povinnosti žalovanému rozhodnúť o žiadostiach žalobcu na uvoľnenie finančných prostriedkov, nakoľko od podania žiadostí o poskytnutie informácií, ktoré by podľa žalovaného mali pomôcť pri uskutočňovaní správneho výmeru DPH, kontrole riadneho uplatňovania DPH, najmä pri transakciách v rámci Spoločenstva a boji proti podvodom súvisiacich s DPH, v súlade s nariadením Rady (EÚ) č. 904/2010 z

07.10.2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty uplynul viac ako rok a v zmysle citovaného článku predmetného nariadenia, žiadaný orgán je povinný poskytnúť informácie najneskôr tri mesiace po dni prijatia žiadosti, pričom táto lehota je maximálna lehota, keď žalovaný žiadnym spôsobom neurgoval odpoveď od žiadaného orgánu a navyše žiadaným orgánom oznámená nekontaktnosť dotknutých osôb v zahraničí nemôže byť na ťarchu žalobcu, ktorý po formálnej stránke predložil všetky zákonom požadované doklady na uvoľnenie poskytnutej zábezpeky.

11. Za danej situácie mal správny súd za to, že aj keď v zmysle § 48b ods. 4 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty, ak vzniknú pochybnosti o pravdivosti alebo správnosti dokladu o prevzatí tovaru, colný úrad preverí jeho správnosť u príslušného finančného orgánu iného štátu, ako tomu bolo aj v danom prípade, keď pri preverovaní je možný postup podľa nariadenia Rady (EÚ) č. 904/2010 o administratívnej spolupráci a boji proti daňovým podvodom v oblasti DPH, stav právnej neistoty na strane žalobcu trvajúci viac ako jeden rok je potrebné odstrániť a to práve rozhodnutím o žiadostiach žalobcu, keď správny súd neukladá žalovanému ako má rozhodnúť, ale aby rozhodol v súdom uloženej lehote.

II.

Kasačná sťažnosť

12. Proti uzneseniu krajského súdu podal v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť žalovaný v postavení sťažovateľa, domáhajúc sa, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

13. Kasačnú sťažnosť žalovaný odôvodnil tým, že správny súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ Správneho súdneho poriadku) a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ Správneho súdneho poriadku).

14. Žalovaný v kasačnej sťažnosti uviedol, že dňa 14.10.2015 prijal správny súd žalobu, ktorou sa žalobca podľa § 250v ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku domáhal ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Žalobca žiadal správny súd, aby zakázal žalovanému pokračovať vo vykonávaní preverovaní pravdivosti a správnosti dokladov na podklade Oznámenia č. 696960/2015 z 03.06.2015 a zároveň žiadal uvoľniť finančné prostriedky žalobcu.

15. Žalovaný sa k žalobe žalobcu, jej rozsahu a dôvodom, vyjadril podaním č. 1762118/2015 z 08.12.2015 a dňa 11.12.2015 predložil správne súdu v tejto veci spisový materiál.

16. Správny súd sa na pojednávaní dňa 08.09.2016, uskutočnenom za prítomnosti zástupcu žalobcu a žalovaného, nezaoberal podanou žalobou žalobcu o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. V tejto veci nekonal a nerozhodol. Pôvodnú žalobu žalobcu, ktorá mala byť predmetom súdneho prieskumu, na základe ústneho návrhu zástupcu žalobcu správny súd na pojednávaní zmenil na nový rozsah a nové dôvody a tak konal a rozhodol v novej právnej veci o odstránení nečinnosti orgánu verejnej správy a uložil žalovanému povinnosť vydať v danej veci rozhodnutie, ktorým rozhodne o uvoľnení, resp. o neuvoľnení finančných prostriedkov žalobcu.

17. V predmete pôvodnej právnej veci sa jednalo o preskúmanie zákonnosti administratívneho postupu a oprávnenosti žalovaného na preverovanie dodania tovaru v inej členskej krajine, v ktorej mal byť tovar dodaný, napriek žalobcom predloženým dokladom, ktoré boli po formálnej stránke v súlade s § 48b ods. 3 písm. a/ až e/ zákona o DPH.

18. Žalovaný Oznámením č. 696960/2015 z 03.06.2015 oznámil žalobcovi vykonávanie preverovania dodania tovaru v zmysle jeho delegovaných oprávnení na túto činnosť vyplývajúcich z § 48b ods. 4 zákona o DPH.

19. Dňa 19.06.2015 žalovaný vyhotovil v zmysle § 48b ods. 4 zákona o DPH žiadosti č. 177868/2015 a č. 977550/2015, ktorými požiadal FR SR o preverenie dokladov poskytnutých žalobcom jednotlivo na každého príjemcu tovaru. Žiadosti boli prevzaté spolu s dokladmi zástupcom FR SR dňa 22.06.2015. Následne požiadali organizačné zložky FR SR v súlade s nariadením Rady EÚ č. 904/2010 z 07.10.2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty maďarskú finančnú správu o sprostredkovanie administratívnej pomoci vo veci prešetrenia dokladov predložených žalobcom a prešetrenia zaevidovania tovaru a súm DPH do účtovníctva, a to žiadosťou č. 1145141/2015/1100606 z 13.07.2015, zaslanou do Maďarska formulárom SCAC dňa 16.07.2015 a žiadosťou č. 112668/24015-1100606 z 09.07.2015, zaslanou do Maďarska formulárom SCAC dňa 14.07.2015.

20. Dňa 28.09.2015 obdržal žalovaný odpoveď FR SR č. 1362681/20/111500606 z 22.09.2015, ktorou bolo oznámené, že medzinárodná žiadosť týkajúca sa deklaranta a zároveň príjemcu Datagroup Plusz Kft. bola vybavená finančnou správou Maďarskej republiky s negatívnym výsledkom, tzn. nebola potvrdená správnosť a pravdivosť žalobcom predložených dokladov. Na základe tejto odpovede dňa 14.10.2015, 15.10.2015 a 16.10.2015 vydala organizačná zložka žalovaného písomné rozhodnutia č. 1547554/2015, č. 1547705/2015, č. 1547655/2015, č. 1551538/2015, č. 1551677/2015, č. 155180/27015 a č. 1557112/2015, ktorými vyrubila príslušné sumy DPH, tým zrušila oslobodenie na DPH a použila zábezpeku žalobcu na jej úhradu. V dňoch vydania týchto rozhodnutí boli aj prevzaté zástupcom žalobcu. Vzhľadom k tomu, že uvedené rozhodnutia neboli v zákonnej 15-dňovej lehote napadnuté, nadobudli uplynutím 15-dňovej zákonnej lehoty právoplatnosť. Tieto rozhodnutia boli predložené správne súdu spolu s vyjadrením k žalobe. Správny súd ich mal brať v úvahu. Žalobca sumu DPH uhradil.

21. Po predchádzajúcej žiadosti zo 14.06.2015 a následných urgenciách z 01.12.2015 a 12.04.2016 obdržala slovenská colná správa čiastočnú odpoveď maďarskej finančnej správy dňa 09.12.2015 a konečnú odpoveď dňa 11.05.2016, ktorými bolo oznámené, že medzinárodná žiadosť týkajúca sa deklaranta a zároveň príjemcu Technocomker Plusz Kft. bola vybavená finančnou správou Maďarskej republiky s negatívnym výsledkom, tzn. nebola potvrdená správnosť a pravdivosť žalobcom predložených dokladov. Pobočka Colného úradu Dunajská Streda dňom 19.07.2016 vydala písomné rozhodnutia č. 1332032/2016, č. 1332637/2016 a č. 1332721/2016, ktorými vyrubila príslušnú sumu DPH, tým zrušila oslobodenie na DPH. Uvedené rozhodnutia boli prevzaté žalobcom dňa 19.07.2016, ktorý ich odstúpil deklarantovi Technocomker Plusz Kft. a ten uvedené rozhodnutia napadol v odvolacom konaní, ktoré v súčasnosti prebieha.

22. Z vyššie uvedeného administratívneho konania žalovaného vyplýva, že dôvody na preverovanie dodania tovaru do iného členského štátu EÚ boli oprávnené, ani v jednom prípade sa nepotvrdilo správne vykonanie colného režimu 4200 deklarantom, ktorého v colnom konaní zastupoval žalobca. Všetky tieto konania v predmete DPH boli na základe negatívnych výsledkov o dodaní tovaru do iného členského štátu EÚ ukončené meritórnym rozhodnutím o dodatočnom vyrubení sumy DPH a tým o zrušení oslobodenia DPH a použití zábezpeky ručiteľa (žalobcu).

23. Rozsah preverenia a dĺžka konania boli limitované poskytnutím dôkazných informácií dožadovaného orgánu inej členskej krajiny EÚ. Žalovaný po ich poskytnutí a vyhodnotení vydal meritórne rozhodnutia.

24. Taktiež je z uvedeného zrejmé, že meritórne rozhodnutia vo veci DPH boli vyhotovené na základe zaslaných výsledkov šetrenia z inej členskej krajiny EÚ, čo je v súlade s § 48b ods. 4 zákona o DPH v spojení s čl. 7 ods. 1 a 2, čl. 8 a 9 nariadenia Rady č. 904/2010. Tieto rozhodnutia boli vyhotovené žalovaným skôr, ako mu bola uložená povinnosť správnym súdom. Všetky meritórne rozhodnutia žalobca prevzal. Prevzatím týchto rozhodnutí mal vedomosť o ukončení týchto konaní.

25. Uvedené skutkové a právne okolnosti podľa žalovaného preukazujú, že žalovaný postupoval v súlade s dotknutými predpismi, nie ako tvrdí správny súd v časti uznesenia pod č. 9. Z § 3 ods. 1 písm. d/

Správneho súdneho poriadku je podľa žalovaného zrejme, že musí ísť o protiprávny stav, ktorý spôsobil orgán verejnej moci. Žalovaný však konal a v súlade s dotknutými predpismi čakal na výsledok preverovania, o ktorý požiadal vecne a miestne príslušný finančný orgán iného členského štátu EÚ, nakoľko si nemohol urobiť o zisťovaných skutočnostiach sám úsudok. Aj v prípade nedodržania trojmesačnej lehoty čl. 10 prvá veta nariadenia Rady č. 904/2010 zo strany dožiadaného orgánu (finančnej správy Maďarska) žalovaný konal a urgoval podané dožiadania. Žalovaný v žiadnom prípade nemôže zodpovedať za nedodržanie lehoty orgánom inej členskej krajiny EÚ tak, ako uvádza správny súd v napadnutom uznesení pod č. 15 a 16. O nečinnosť ide podľa žalovaného vtedy, ak orgán verejnej moci mohol a mal konať, tzn. mal všetky zákonné predpoklady na pokračovanie v konaní a rozhodnutie, nejde o situáciu, keď bol povinný čakať na výsledok, ktorý bol marginálny v preverovanej veci.

26. Žalovaný mal za to, že právny záver vyslovený správnym súdom nevychádza zo skutkového stavu veci, nakoľko správny súd rozhodol bez jeho náležitého a relevantného zistenia v rozpore so zásadou materiálnej pravdy. Správny súd vychádzal pri ústnom pojednávaní iba z ústnych vyjadrení žalobcu a žalovaného, ktoré neboli v žiadnom prípade podložené dôkazmi. Žalovaný predložil na ústnom pojednávaní písomnosti preukazujúce konanie medzi slovenskou a maďarskou finančnou správou, ktoré správny súd pri rozhodovaní nebral v úvahu, nakoľko zmenou žaloby, ktorú pripustil, sa zmenila celá právna vec.

27. Správny súd mal podľa žalovaného preskúmať pôvodné dôvody a petit žaloby, t. j. zákonosť vykonávania preverovania a oprávnenosť na vrátenie či nevrátenie zábezpeky na DPH, t. j. finančných prostriedkov žalobcu. Zástupcovia žalovaného na ústnom pojednávaní sa tak po rozhodnutí správneho súdu o zmene petitu dostali do časovej núdze, nemali možnosť predložiť dôkazné prostriedky v novej právnej veci a tým relevantne namietat' voči novým dôvodom žaloby a zároveň sa ňou dostatočne oboznámiť, čo je v rozpore s procesným právom podľa § 62 ods. 2 a § 5 ods. 9 Správneho súdneho poriadku.

28. Správny súd mal z obsahu žaloby preukázať, že sa žalobca domáha ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nárok v čase podania žaloby bol upravený v § 250v Občianskeho súdneho poriadku, s ktorým korešponduje súčasná právna úprava v § 252 Správneho súdneho poriadku. Občiansky súdny poriadok upravoval aj žaloby na konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy v § 250t. Obsahom konania proti nečinnosti ale nie je skúmanie a posudzovanie otázky, či bol žalobca ukrátený rozhodnutím na svojich právach, ale posudzovanie, či sa nejedná bezdôvodnú nečinnosť žalovaného orgánu verejnej správy. Zo znenia podanej žaloby bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že sa ňou žalobca domáhal rozhodnutia súdu, ktorým by zakázal žalovanému pokračovať v porušovaní práv žalobcu a v príkaze obnoviť stav pred zásahom žalovaného. Takýto zásah orgánu verejnej správy správny súd nemôže zrušiť, môže však orgánu verejnej moci zakázať, aby v porušovaní dotknutého práva pokračoval a ak je to možné orgánu verejnej moci prikázať, aby obnovil stav pred zásahom. Pôvodná žaloba spĺňala všetky zákonom vyžadované náležitosti, ako ukladal Občiansky súdny poriadok. Návrh na zmenu žaloby mal posudzovať správny súd podľa § 62 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, podľa ktorého žalobca môže meniť rozsah a dôvody žaloby len do uplynutia lehoty určenej zákonom na podanie žaloby na správny súd, teda lehota na zmenu žaloby nebola žalobcom dodržaná a preto správny súd mal zmenu žaloby zamietnuť.

29. Na tomto základe je žalovaný presvedčený, že správny súd právne pochybil tak v konaní v priebehu ústneho pojednávania, ako aj pri rozhodovaní, a nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému v postavení účastníka konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a zároveň rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

30. Ku kasačnej sťažnosti žalovaného sa vyjadril žalobca v písomnom podaní z 03.04.2017, ktorý žiadal,

aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného ako nedôvodnú zamietol.

31. Žalobca vo vyjadrení uviedol, že z kasačnej sťažnosti nevyplýva, v čom žalovaný vidí nesprávne právne posúdenie danej veci, ani to, že bol súdom použitý na skutkový stav nesprávny právny predpis, rovnako tak žalovaný nenamieta nesprávnu interpretáciu správneho právneho predpisu. Žalovaný v kasačnej sťažnosti neuvádza konkrétnu právnu otázku a už vôbec neuvádza, že správny súd zaujal k tejto konkrétnej otázke nesprávny právny názor.

32. Podľa žalobcu žalovaný v kasačnej sťažnosti bližšie nekonkretizuje ani to, ktoré procesné práva mu boli upreté a to až v takej intenzite, v ktorej to možno hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces.

33. Žalobca v tejto súvislosti uviedol, že na pojednávaní pred krajským súdom poukázal na čl. 10 nariadenia Rady č. 904/2010, v ktorom je určená trojmesačná lehota na vybavenie dožiadania resp. lehota jednomesačná v prípade, že dožiadaný orgán túto informáciu má. Vzhľadom k pretrvávajúcim dožiadaniam žiadal žalobca ukončiť preverovanie zo strany colného úradu a vydať rozhodnutie o vrátení zábezpeky. Z uvedeného vyplýva, že zo strany žalobcu neboli menené pôvodné dôvody žaloby ani rozsah žaloby. K podanej žalobe, ako aj k prednesu žalobcu sa žalovaný mal možnosť vyjadriť a aj sa vyjadriť. Vo veci nebolo potrebné predkladať nové dôkazné prostriedky, pretože dôvody a rozsah žaloby sa nemenili a preto tvrdenie žalovaného o upretí jeho procesných práv čo viedlo k porušeniu práva na spravodlivý proces je podľa žalobcu účelovým tvrdením.

IV.

Právny názor kasačného súdu

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa § 21 písm. a) Správneho súdneho poriadku v spojení s § 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 Správneho súdneho poriadku a § 444 Správneho súdneho poriadku), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (§ 442 Správneho súdneho poriadku), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 Správneho súdneho poriadku), boli splnené podmienky podľa § 449 Správneho súdneho poriadku a kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a § 57 Správneho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti podľa § 440 Správneho súdneho poriadku, § 441 Správneho súdneho poriadku a § 453 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa § 455 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

35. Z obsahu podanej žaloby kasačný súd zistil, že žalobca sa v zastúpení advokátom domáhal, aby správny súd zakázal Colnému úradu Trnava, pobočka Dunajská Streda pokračovať vo vykonávaní preverovaní pravdivosti a správnosti dokladov na podklade oznámenia č. 696970/2015 z 03.06.2015 a prikázal žalovanému v lehote 14 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku vyhovieť žiadosti žalobcu o uvoľnenie finančných prostriedkov vo vzťahu k Technocomker Plusz Kft, Podmaniczky utca 57.2.em.14, HU 1064 Budapest z 02.06.2015, DATAGROUP PLUSZ Kft. Honvéd utca 1 1/2 HU 1054 BUDAPEST z 02.06.2015 a zabezpečiť DPH uvoľniť.

36. Žalobca v žalobe uviedol body, ktoré podľa žalobcu preukazovali nezákonný zásah Colného úradu Trnava do práv žalobcu, spočívajúci v nezákonnom preverovaní pravdivosti a správnosti dokladov - konkrétnych colných vyhlásení na základe oznámenia Colného úradu Trnava č. 696960/2015 z 03.06.2015.

37. Správny súd na nariadenom pojednávaní, ktorého sa zúčastnil žalobca a zástupca žalovaného, rozhodol tak, že vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia rozhodol o žiadosti žalobcu z 02.06.2015 o uvoľnenie finančných prostriedkov adresovanej Colnému úradu Trnava, pobočka Dunajská Streda v sume 13.552,09 eur, o žiadosti žalobcu z

02.06.2015 o uvoľnenie finančných prostriedkov adresovanej Colnému úradu Trnava, pobočka Dunajská Streda, vo výške 5.457,57 eur. Vo výroku II. uložil správny súd žalovanému povinnosť doručiť správne súdu rozhodnutie uvedené vo výroku I. uznesenia do 30 dní od jeho vydania. Vo výroku III. priznal správny súd žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

38. Z obsahu súdneho spisu vrátane obsahu zápisnice z pojednávania dňa 08.09.2016 nemal kasačný súd preukázané, že by žalobca sa domáhal iného žalobného petitu, než ktorý vyjadril v podanej žalobe (č. I. 1 - 4 súdneho spisu). Z označenia žaloby, jej petitu a obsahu, najmä vyjadreného v bode IX. žaloby je zrejmé, že sa žalobca domáhal postupu súdu podľa § 250v Občianskeho súdneho poriadku, t. j. konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánov verejnej správy.

39. Vychádzajúc z výroku napadnutého uznesenia správneho súdu ako aj z jeho odôvodnenia, najmä z bodov 7, 8, 9 a 17 uznesenia správneho súdu, správny súd rozhodol o žalobe, podanej za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, podľa ustanovení § 242 - 251 Správneho súdneho poriadku v spojení s § 491 ods. 1 Správneho súdneho poriadku.

40. Podľa § 491 ods. 1 Správneho súdneho poriadku ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

41. Žalobca podal žalobu dňa 14.10.2015 (za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku), ktorú označil ustanovením § 250v Občianskeho súdneho poriadku a uvedené zákonné ustanovenie citoval v dôvodoch IX. žaloby. K obsahu žaloby sa vyjadril žalovaný v písomnom podaní z 08.12.2015.

42. Napriek obsahu žaloby, vrátane žalobného petitu, správny súd bez procesného návrhu žalobcu na zmenu žaloby (zmena žalobných bodov, petitu žaloby) rozhodol postupom podľa § 242 Správneho súdneho poriadku a nasl., keď obsah žaloby vyhodnotil ako konanie o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy, upravené v prvej hlave štvrtej časti Správneho súdneho poriadku, a v súlade s uvedenou právnou úpravou konal a rozhodol.

43. Zdôvodnenie tohto postupu správny súd čiastočne vyjadril v bode 16 napadnutého uznesenia, keď konštatoval, že stav právnej neistoty na strane žalobcu trvajúci viac ako jeden rok je potrebné odstrániť, a to práve rozhodnutím o žiadostiach žalobcu, keď správny súd neukladá žalovanému ako má rozhodnúť, ale aby rozhodol v súdom uloženej lehote, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I. uznesenia.

44. Z dispozičného princípu vyplýva, že žalobca v žalobnom návrhu vymedzuje predmet konania po skutkovej a právnej stránke, a týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný. Z viazanosti súdu petitom vyplýva, že súd nemôže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, ako sa domáhajú. Napriek tomu, že znenie zákona to neuvádza, bude nepochybné, že zásada viazanosti súdu petitom bude vyžadovať i to, aby súd neprisúdil niečo iné, ako sa účastníci domáhali.

45. Súd musí rešpektovať predmet konania vymedzený žalobným návrhom, čo znamená, že rozhodnutie nemôže vychádzať z iného skutkového základu, než akým bol predmet konania vymedzený v žalobnom návrhu. Právna kvalifikácia je však vždy vecou súdu v zmysle zásady iura novit curia, preto ani právna kvalifikácia nie je obligatórnou náležitosťou žaloby. Nie je však porušením zásady viazanosti súdu petitom, ak súd inak právne kvalifikuje skutok, ktorý bol predmetom konania. Rovnako nie je porušením ne ultra petitem, ak súd formulačne upraví petít návrhu vo výrokovej časti rozhodnutia, keď návrhu žalobcu vyhovie. Súd musí výrokovú časť rozhodnutia formulovať tak, aby bola jasná, stručná, výstižná a predovšetkým materiálne vykonateľná.

46. Článok 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky upravuje ústavnoprocený princíp rovnosti účastníkov v konaní pred orgánom súdnej alebo inej právnej ochrany.

47. Princíp rovnosti účastníkov konania v procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje súd (PL. ÚS 43/95, II. ÚS 121/02).

48. Pod rovnakým postavením účastníkov možno rozumieť iba také procesné postavenie, ktoré zabezpečí spravodlivý proces. Požiadavka spravodlivého procesu v sebe obsahuje zásadu, zaručujúcu pre každú stranu v procese mať rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosť podstatnej výhody voči protistrane.

49. Obsah práva rovnosti ako jedného z určujúcich ústavnoprávnych princípov súdneho procesu spočíva v tom, že všetci účastníci súdneho konania, ako aj iného civilného procesu, majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok, bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka, nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný (II. ÚS 35/02).

50. Obsahom práva na spravodlivý proces sú podľa Ústavy Slovenskej republiky tie práva, ktoré sú obsiahnuté v jej siedmom oddiele (čl. 47 až 50). K porušeniu práva na spravodlivý proces teda môže dôjsť v dôsledku porušenia týchto základných práv, ktoré patria účastníkovi súdneho konania buď v zmysle Ústavy Slovenskej republiky, alebo príslušnej medzinárodnej zmluvy.

51. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov.

52. Na konanie a rozhodovanie o žalobe žalobcu, doručenej 14.10.2015 na Krajský súd v Trnave bolo potrebné v súlade s § 491 ods. 1 Správneho súdneho poriadku aplikovať právnu úpravu Správneho súdneho poriadku.

53. Podľa § 5 ods. 5 Správneho súdneho poriadku konanie pred správnym súdom možno začať len na základe návrhu.

54. Podľa § 5 ods. 9 prvá veta Správneho súdneho poriadku v konaní pred správnym súdom majú účastníci konania rovné postavenie.

55. Podľa § 134 ods. 1 Správneho súdneho poriadku správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak.

56. Podľa § 62 ods. 1 Správneho súdneho poriadku žalobca môže meniť rozsah a dôvody žaloby len do uplynutia lehoty určenej zákonom na podanie žaloby na správny súd.

57. Podľa § 62 ods. 2 Správneho súdneho poriadku zmenenú žalobu správny súd doručil ostatným účastníkom konania a osobám zúčastneným na konaní do vlastných rúk.

58. Správny súd bol viazaný obsahom žaloby (jej dôvodmi a petitom) s poukazom na § 134 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a len o podanej žalobe žalobcu, ktorú formuloval žalobca na č. 1. 1 - 4 spisu bol kompetentný konať a rozhodnúť.

59. Správny súd rozhodol v rozpore s obsahom a petitom žaloby, aj s jeho dôvodmi, najmä dôvodmi vyjadrenými v časti VIII. žaloby, keď žalobu vyhodnotil v intenciách § 242 a nasl. Správneho súdneho poriadku, uvedeným postupom konal o žalobe proti nečinnosti orgánov verejnej správy, bez toho, aby v

súlade so zákonom (§ 134 ods. 2 Správneho súdneho poriadku) ho podanie žalobcu na takýto postup oprávňovalo, keď z obsahu podaní žalobcu v uvedenej veci, do rozhodnutia správneho súdu, nevyplýva, že by žalobca prejavil vôľu žalobu, jej obsah, dôvody a petit meniť.

60. Správny súd rozhodol v rozpore s petitom žaloby, ktorú v mene žalobcu podal advokát, voči ktorému navyše správny súd nemá poučovaciu povinnosť s poukazom na § 26 ods. 1 Správneho súdneho poriadku. Týmto postupom porušil správny súd základné princípy konania vyjadrené v § 5 ods. 9 prvá veta Správneho súdneho poriadku, keď porušil právo žalovaného na spravodlivý proces. Žalovaný sa vyjadril k obsahu žaloby podanej žalobcom, o ktorej správny súd nerozhodoval i napriek tomu, že bol viazaný rozsahom, dôvodmi a petitom žaloby a nedošlo v súlade s úpravou § 62 Správneho súdneho poriadku k zmene žaloby, keď žaloba obsahovala všetky všeobecné náležitosti podania § 57 ods. 1 písm. d/ Správneho súdneho poriadku a nebolo potrebné postupovať vo veci v súlade s úpravou § 59 Správneho súdneho poriadku.

61. Napadnutým rozhodnutím správneho súdu došlo k porušeniu rovnosti účastníkov konania, keď súčasne správny súd porušil ustanovenie § 134 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (bol viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby), a bez splnenia zákonných podmienok o podanej žalobe, jej dôvodoch, ako aj formulovanom petite nerozhodol, resp. nevyužil procesný postup upravený v § 59 Správneho súdneho poriadku, v prípade, že by dospel k záveru, že obsah žaloby nekorešponduje s petitom žaloby.

62. Podľa názoru kasačného súdu nedošlo k rozporu medzi obsahom (dôvodmi) žaloby a petitom žaloby, keď z obsahu žaloby (jej označenia, dôvodov a petitu) vyplývala vôľa žalobcu domáhať sa proti žalovanému konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a keďže neexistoval rozpor medzi dôvodmi žaloby (označením žaloby) a petitom žaloby, bol správny súd povinný o žalobe, ktorú podal žalobca v konaní, rozhodnúť. Rozhodnutie správneho súdu spôsobom, ktorý vyjadril v napadnutom uznesení (v jeho výroku a dôvodoch) nevyplýva z obsahu podanej žaloby a obsahu súdneho spisu. Týmto postupom správny súd prekročil rámec rozsahu a dôvodov žaloby, vrátane viazanosti žalobným petitom, bez toho, aby na takýto postup boli dané zákonné podmienky.

63. Z uvedených dôvodov kasačný súd napadnuté uznesenie správneho súdu ako nezákonné zrušil a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie, aplikujúc § 457 ods. 2 Správneho súdneho poriadku v spojení s § 462 ods. 1 Správneho súdneho poriadku. V ďalšom konaní je správny súd povinný o žalobcom podanej žalobe rozhodnúť, viazaný vysloveným právnym názorom kasačného súdu (§ 469 Správneho súdneho poriadku).

64. O trovách konania, ktoré vznikli účastníkom konania pred kasačným súdom pri aplikácii § 467 ods. 3 Správneho súdneho poriadku rozhodne v novom rozhodnutí správny súd.

65. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011 v spojení s § 139 ods. 4 Správneho súdneho poriadku a § 452 ods. 1 Správneho súdneho poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok.